

→ Bibliotheek Amstel I
→ Kazernestraat 50

TWEEHONDERD JAAR 'S-GRAVENHAAGSCHE STADSRIJSCHOOL

Tekst: Jolanda Hilkuysen, Foto's: Stadsrijschool, Jolanda Hilkuysen

In ons blad leest u regelmatig over paarden, niet alleen over onze eigen paarden en pony's, maar ook over die van de Koningin en van de politie. Den Haag is en blijft nu eenmaal een paardenstad bij uitstek. Maar wist u dat de oudste rijsschool van Nederland in het hartje van Den Haag gevestigd is?

Dit jaar bestaat de 's-Gravenhaagse Stadsrijschool precies tweehonderd jaar. De school is gevestigd aan de Kazernestraat in de populaire buurt 2005, direct achter het Lange Voorhout, dat destijds nog 'Cours de Napoleon' heette. Meer hartje Den Haag kun je niet zitten. De manege werd begin negentiende eeuw geopend als eerste niet-militaire rijsschool van Nederland. De oorspronkelijke oprichter van de school? Dat was koning Lodewijk Napoleon Bonaparte, die de rijsschool later cadeau deed aan de 'Stad 's-Gravenhaag'. Den Haag exploiteerde de school en breidde uit met stallen en koetshuizen, net zoals de directe buurman, de Oranje Kazerne dat deed. Zo komt de Kazernestraat ook aan de naam, vroeger heette het er nog gewoon 'Achter de Stallen'.

Den Haag, nog steeds eigenaar van het complex, runde de rijsschool tot begin twintigste eeuw, 1906 om precies te zijn, waarna de exploitatie overging in privé-handen. De destijds bekende springruiter Hiemstra nam de

teugels in handen en maakte een florierend bedrijf van de manege, waar menig beroemd springruiter, zoals Luitenant-Generaal Pahud de Mortange, die tijdens de Olympische Spelen voor Nederland goud in de wacht sleepte.

Toen kort voor de oorlog de heer Hiemstra overleed, nam de nog heel jonge mejuffrouw E.S. Tack, die later het Hippisch Centrum Deurne zou oprichten, de scepter over en loodste de manege de zware oorlogsperiode door. Geen gemakkelijk opgave in die tijd. Zij stopte ermee in 2002, en droeg de rijsschool over aan de huidige exploitanten, John Bönnen en Daniela Markert.

MONUMENTAAL

Het pand, dat dus altijd eigendom van de Gemeente Den Haag is gebleven, kwam in 1968 op de monumentenlijst te staan. Zo'n unieke plek verdient bijzondere aandacht van de overheid als het om restauratie en behoud gaat. Een restauratie die Den Haag destijds ook toezegde maar die maar gedeeltelijk is gerealiseerd. Slechts een klein deel van de rijsschool, waaronder de muurschilderingen, is teruggebracht in de oorspronkelijke stijl van de negentiende eeuw. Gelukkig heeft Stadsherstel het oog op de manege laten vallen en opnieuw een restauratie in het vooruitzicht gesteld.

JOHN EN DANI

De huidige exploitanten kenden de manege natuurlijk al toen zij die in 2002 overnamen. Bönnen had al een tijdlang zelf paarden en kwam sinds 1990 bij de rijsschool over de vloer. Dani, zelf gepassioneerd ruiter, is na haar opleiding in Ermelo, als instructeur bij de manege terecht gekomen en er niet meer weggegaan. En zo gebeurde het dat zij de manege konden overnemen. Maar is het geen enorme toer om vandaag de dag midden in het centrum van een grote stad een manege te runnen, vraag ik. "Waar wij naar streven, en wat ons, hoop ik, ook onderscheidt van anderen, is kwaliteit," vertelt Dani. "Kwaliteit, die we stellen boven kwantiteit. Zo hebben wij maximaal zes leerlingen per les, iedereen krijgt dus veel persoonlijke aandacht. Onze kleinschaligheid leidt ook tot een heel gezellige sfeer, dat merk je als je met z'n allen in de kantine zit bijvoorbeeld. Mensen die hier eenmaal binnen zijn, blijven ook bij ons, vaak jaren lang. Er is hier ook geen naijverige sfeer, geen haat en nijd, geen verschil tussen mensen met eigen paarden of mensen die hier één of twee keer per week voor een les komen. Die zijn trouwens in de meerderheid want we hebben maar zo'n drie à vier pensionpaarden staan op ongeveer twaalf manegepaarden. Dat is niet veel, maar ook daar hebben we

bewust voor gekozen. Wij hebben nu eenmaal liever bij wijze van spreken twintig paarden die in ruime boxen staan, dan veertig in stands. Ook op dit punt gaat kwaliteit boven kwantiteit."

VOOR ELK WAT WILS

De manepaarden zijn allemaal heel verschillend, van klein tot groot, van heel gemakkelijk tot lekker pittig. Dat houdt in dat er voor elk wat wils is. Kinderen, volwassenen, mensen die nog nooit een paard van dichtbij hebben gezien, laat staan erop gezeten, of mensen die het klappen van de zweep al kennen. Iedereen komt hier aan bod. De binnenbak is mooi ruim van afmeting en bij uitstek geschikt om het paardrijden onder de knie te krijgen, maar ook om zich te bekwamen in springen en dressuur. Zelfs menlessen op het nabijgelegen Malieveld zijn mogelijk. Dat is natuurlijk ook iets wat echt bij Den Haag hoort, met een door paarden getrokken koetsje door de stad rijden. En ook al ligt de rijschool hartje stad, toch biedt de omgeving voldoende gelegenheid tot buitenritten. "Binnen vijf minuten rijd je naar het

Malieveld, je moet weliswaar een paar straten door, maar dat heeft nog nooit tot problemen geleid. Vanuit het Haagse Bos kun je vervolgens alle kanten op; richting strand, Clingendael, duinen, Scheveningse Bosjes. Den Haag telt heel veel groengebieden die veelal met elkaar in verbinding staan, dus er zijn meer mogelijkheden dan je in eerste instantie zou verwachten." aldus Dani. Kun je nu zo maar een paard huren en een buitenrit maken? "Nee, zo werkt dat niet, daar gaan we serieus mee om" vertelt Dani, "we gaan altijd met een groep naar buiten en altijd onder begeleiding. Bovendien moet je behoorlijk kunnen rijden en goed met een paard overweg kunnen.

Een buitenrit moet iets leuk zijn, waar je van geniet. Beheers je je paard onvoldoende dan neemt dat risico's mee die wij niet willen, en bovendien drukt het de pret." Vertrouwd raken met de paarden is overigens ook iets waar de manege veel aandacht aan besteedt. Je wordt geacht ruim voordat je les begint aanwezig te zijn, zodat je je paard kunt borstelen en zelf op kunt zadelen. Ook na de les zorg je voor je paard, je zadelt af, je maakt zijn voeten schoon en als het koud is zorg je dat hij een lekker dekentje opkrijgt. Stal vegen, bit spoelen. Niet alleen hoort dat er allemaal bij, veel belangrijker is nog dat bezig zijn met een paard ervoor zorgt dat je er vertrouwd mee raakt en er binding mee krijgt.

TWEEHONDERD JAAR

En nu bestaat de rijschool dus tweehonderd jaar. Ter gelegenheid hiervan wordt een boek uitgegeven dat op de Open Monumentendag, die dit najaar weer plaatsvindt, wordt gepresenteerd aan het Haagse publiek. Het lag in de bedoeling dat de restauratie die de Gemeente Den Haag in 2003 toezegde, nu zo'n beetje afgerond zou zijn, zodat de in de oude glorie herstelde rijschool ter gelegenheid van het tweehonderdjarig bestaan aan het publiek getoond zou kunnen worden. Maar zoals dat wel meer gebeurt met zaken die de overheid toezegt, is daar totnut toe niet veel van terechtgekomen. Dat zet voor John en Dani

wel een soort van domper op het jubileum. Laten we hopen dat Stadsherstel zich wel een goede en daadkrachtige 'huisbaas' toont en de restauratie van de manege snel open aanpakt. Dat is deze unieke en sympathieke plek in Den Haag immers meer dan waard.

De 's-Gravenhaagsche Stadsrijschool valt onder monumentenzorg en doet mee aan de Open Monumentendag op zaterdag 9 september a.s. Een goed moment voor het Haagse publiek om de manege met eigen ogen te zien. Vergeet u niet een worteltje voor de paardjes mee te nemen?

's-GRAVENHAAGSCHE MANEGE
BIBLIOTHEEKSTRAAT 2 DEN HAAG TEL. 113065
RULESSEN
DRESSUUR- EN SPRINGLESSEN
BUITENRITTEN
ABONNEMENT
DIRE. E.S. TACK
JEUGDLESSEN